

Kázeň z evanjelických Služieb Božích, Bratislava, Lamač 10.00 h
3. pôstna nedeľa, 20. 3. 2022, ES 110, 106, 566

1. Mojžišova 16, 1 – 14: „¹ Ale Abrámovi jeho žena Sáraraj nerodila. Mala však egyptskú slúžku menom Hagar. ² Sáraraj povedala Abrámovi: Hľa, Hospodin mi zabránil rodiť. Vojdi teda k mojej slúžke, azda by som sa z nej mohla dožiť syna. A Abrám poslúchol Sáraraju. ³ Vtedy Sáraraj, žena Abrámovej, vzala svoju slúžku, Egyptanku Hagaru - bolo to desať rokov po tom, čo sa Abrám usadil v Kanaáne - a dala ju svojmu mužovi Abrámovi za ženu. ⁴ Vošiel teda k Hagare, a tá počala. Keď zbadala, že počala, s opovrhnutím hľadela na svoju paniu. ⁵ Vtedy Sáraraj povedala Abrámovi: Zodpovednosť za moju krivdu padá na teba. Sama som ti dala svoju slúžku do náručia, ale teraz, keď vidí, že počala, som opovrhnutá v jej očiach. Nech Hospodin rozsúdi medzi mnou a tebou! ⁶ Abrám však povedal Sáraraji: Svoju slúžku máš vo svojej moci, urob s ňou, čo sa ti páči. Keď potom Sáraraj s ňou tvrdo nakladala, tá ušla od nej. ⁷ Tu ju stretol anjel Hospodinov pri žriedle vody na púšti, pri žriedle na ceste do Šúru, ⁸ a riekol: Hagar, slúžka Sárarajina, odkiaľ prichádzaš a kam ideš? Ona povedala: Utekám pred svojou paniou Sárarajou. ⁹ Vtedy jej riekol anjel Hospodinov: Vráť sa ku svojej pani a pokor sa pod jej ruku! ¹⁰ A ďalej jej anjel Hospodinov hovoril: Veľmi rozmnožím tvoje potomstvo, takže ho pre množstvo nebude možné ani spočítať. ¹¹ A anjel Hospodinov pokračoval v reči: Ajhľa, počala si i porodiť syna a dáš mu meno Izmael. lebo počul Hospodin o tvojom trápení. ¹² Bude to človek ako divý osol; jeho ruka bude proti všetkým a ruky všetkých budú proti nemu; bude naprotiveň všetkým bratom. ¹³ Vtedy nazvala Hospodina, ktorý s ňou hovorí: Ty si Él Rói, lebo povedala: Vskutku som sa dívala na toho, ktorý ma vidí. ¹⁴ Preto sa táto studňa volá Beér Lachaj Rói; leží medzi Kádešom a Beredom.“

Milí bratia a milé sestry!

Obraz ženy, ktorá s dieťaťom alebo v pozhnanom stave uteká zo svojho prostredia, nám média už 3 týždne prinášajú deň čo deň. Aj Biblia spomína prípad tehotnej utečenkyne menom Hagar.

Hagar je Egyptanka v službe Abrámovej manželky Sáraraje – pramatky Božieho ľudu. **Sáraraj** (kňazná) je však **čudná pramatka – bez dieťaťa**. Robí pre svoju rodinu čo môže, ale pre šťastie to nestačí. **Je ženou dvoch bolestí**: Prvou je to, že **nemá potomkov** a šanca, že by ešte porodila sa blíži k nule. Druhou jej bolesťou je, že **Pán Boh sľúbil jej manželovi toľko potomstva ako hviezd** na nebi. Obaja dúfali. Podriadili tomu svoj život a ... stále a nič. Úpenlivé

akanie na minulo cieľa. Vyzerá, že smeruje do slepej uličky.

Čo ak predsa len platí: Človeče pomôž si, aj Pán Boh ti pomôže. (Taký výrok v Biblii nenájdeme.) Zo strany Sáraraje to nie je nevera, skôr **nedočkavá viera**. Urobí čosi, čo sa nám javí pohoršujúce. V staroveku však bolo legálne, že otrokyňa sa stala matkou, aby za svoju pani porodila dieťa. Vraj už v Chammurapiho zákonníku o tom možno dočítať. Problém je, že týmto **prostriedkom**, ktorý Sáraraj bez pýtania použije, je **ľudská bytosť**.

Abrám súhlasí a Hagar sa stane náhradnou matkou-kandidátkou. **Ľudské riešenie – chuť postupovať rýchlejšie ako Boh – je pokušením**. Vytúžené dieťa sa je počaté, ale namiesto radosti to prinesie mnohé nové komplikácie a smútok. **KDE SA NAZDÁVAME, ŽE PÁNA BOHA MUSÍME POSTRČIŤ, POPOHNAŤ, NASTÁVAJÚ NEČAKANÉ SPORY.**

Tehotná otrokyňa ukazuje bezdetnej Sáraji, kto je tu kňažná.

– Ona, Hagar, s Abrámovým dieťaťom pod srdcom, sa nosí ako páv. S opovrnutím hľadá na svoju paniu a dáva Sáraji najavo: **Nie si nič:** ani žena, ani matka, **len outsider. Vagón na slepej koľaji.** Síce nič nevraví, ale aj očami, pohľadom sa dá všeličo povedať.

Vzniká zvláštny trojuholník: Otrokyňa Hagar sa cíti slobodne a hneď sama za

ína utláčať. Kňažná Sáráj, manželka bohatého farmára Abráma sa cíti ponížená a vyčítavo zaútočí na Abráma. **Sárájina URPUTNÁ SNAHA: VŠETKO PRE Abráma a A RODINU, AJ BOŽIE PLÁNY SA TOMU MUSIA PODRIADIŤ, SA NAPOKON OBRÁTI PROTI Abrámovi a ohrozí jeho vzťah so Sárájou viac ako pôvodný problém bezdetnosti.** Sáráj, možno v dobrej viere, no predsa robí viacero prešlapov.

Počínanie Abráma nepripomína konanie hrdinu viery. Zdá sa, že **prepadol panike** zo skracujúceho sa času života. Proaktívne nerieši situáciu. **Je len reaktívny.** Ba vracia Sáraji horúci zemiak rozhodovania. Alibisticky ju **necháva rozhodovať za seba.** *Svoju slúžku máš vo svojej moci, urob s ňou, čo sa ti páči.* Urobila. Bola na Hagar taká tvrdá, že táto od nej radšej ušla.

Zastavme sa na chvíľku pri Hagar. **Je niekým, s kým sa zaobchádza ako s vecou.** Má poslúžiť dvom manželom,

aby ich život nestratil zmysel. Je to žena, ktorú **neoslovujú menom.** Sáráj s Abrámom nej hovoria ako o slúžke-otrokyni. Hagar dostane šancu a využije ju vo svoj prospech, **Na zúfalú situáciu reaguje zúfalými činmi.** Hľadá na bezdetnú Sáráj zvrchu, čím ju „kope do achilovky“ – tkp. stúpa jej na boľavé kurie oko. Sáráj tvrdo zakročí. Hagar spraví ďalší zúfalý čin. Utečie, hoci je tehotná a najmä nemá kam ísť. **Bezmenná ťarchavá otrokyňa sa túla púšťou. Kto vie, čo si myslí o otcovi viery Abrámovi a čo o Sáráj – o týchto zvláštnych veriacich;** či so myslí o ich Bohu a ich komplikovanej viere.

Dnešná nedeľa sa volá Oculi (oči). Pán Boh Hagar nespúšťa z očí. Posiela svojho posla a ten **oslovuje Hagar menom.** Zvesť je jasná: Pre Boha si v prvom rade Hagar, až potom Sárájina otrokyňa a to ďalšie. Nielen Hagar, **AJ KAŽDÉHO Z NÁS POZNÁ BOH PO MENE, NESPÚŠŤA NÁS ZO ZRETEĽA, POČÚVA NÁS, VIE ČO SA V NÁS ODOHRÁVA, JE S NAMI, AJ KEĎ SA ZDÁ, ŽE POMOC NEPRICHÁDZA.** Aj Hagar to cíti: Počuje: *Odkiaľ prichádzaš a kam ideš?* V tých končinách šlo o bežný pozdrav, no Hagar sa po prvý raz niekto na niečo pýta a čaká odpoveď: Ty, povedz, odkiaľ a kam ideš. Zaujíma ma to, oznamuje jej Hospodin prostredníctvom svojho posla. Hagar, počúvam ťa.

Tieto dve **OTÁZKY: ODKIAĽ PRICHÁDZAŠ A KAM IDEŠ? SÚ VEĽKÝMI CELOŽIVOTNÝMI OTÁZKAMI KAŽDÉHO**

ČLOVEKA. Boh počul o trápení Hagar. Je **Bohom, ktorý sa ujíma ponížených. BOHom, KTORÝ VIDÍ.** Vidí aj teba, mňa, cirkev, náš svet. Každá nedeľa, deň Kristovho vzkriesenia pripomína, že sily zla nezmôžu zvíťaziť. **NEHCIME** však, **ABY BOH KONAL PODĽA NAŠICH PREDSTÁV, ALE NAOPAK, PÝTAJME SA NA JEHO PLÁNY A S KRISTOM POVEDZME: NIE AKO JA CHCEM, ALE AKO TY** (Mt 26, 39). Amen.

Použitím myšlienok Kristíny Kupfovej, Štěpána Hájka a Nico ter Lindena: [Martin Šefranko, ev. a. v. farár](#)